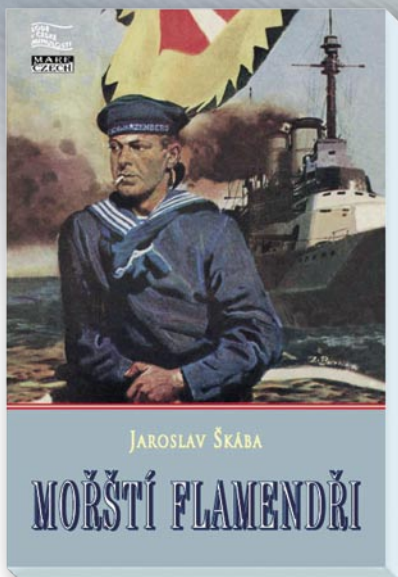

MARE CZECH

Nakladatelství Mare-Czech představuje titul:

Mořští flamendři

Jaroslav Škába

počet stran 160

vazba brožovaná, ilustrace na obálce Zdeněk Burian

běžná cena: 249 Kč naše cena: 232 Kč K“M“K: 217 Kč

ISBN 978-80-86930-26-8

V popisu prostředí a života v rakousko-uherském válečném námořnictvu na začátku 20. století se u nás stal Jaroslav Škába klasikem. A jak už to u klasiků bývá, ani nánošy času nic nezmění v pohledu na něj. Proč tedy nepoužít téměř osmdesát let starou anotaci k prvnímu vydání této knihy?

je už širší veřejnosti znám románem „Boxeři v Šanghaji“ a mnohými krátkými povídkami z námořnického života, otiskovanými v různých týdenících i denních novinách. Jeho svérázný, humorný způsob vyprávění mu rázem získal mnoho čtenářů, kteří mají nyní opět příležitost přečíst si nový román tohoto vodního Švejka: „Mořští flamendři“. Jsou to osudy předválečné generace, těch několika desítek českých chlapců, které jejich horká krev a touha po romantice zanesla do rakouské mariny.

Ukázka:

Tauglich.

Vojenský lékař řekl „tauglich“ a rakouská marina měla zas o jednoho budoucího admirála víc. O tom byl Pepík pevně přesvědčen. Jen jeho utýraná máma si setřela slzičku a prorocky mu povídala:

„Počkej! Ty budeš litovat, až poznáš svět!“

Pepík, se sebevědomým gestem pražského šestnáctiletého kluka z periferie, furiantsky odpověděl:

„Mami, už zase začínáš? Buď ráda, že se mě zbavíš. Ale to budeš koukat, až přijedu domu na dovolenou jako Franta Kačírku. Von udělal za tři roky palmetagasta! A co měl hvězdiček a peněz! To se pak budeš se mnou chlubit a chodit mě ukazovat po tetičkách!“ Zamyslel se a dodal: „Z Afriky ti přivezu velký pytel kafe. A malou opičku!“

Co chcete, Pepík byl kluk ze Žižkova, holomek rošťák, jako všichni kolegové stejného věku, postrach domovnic, psů a poctivých žižkovských mistrů, které během dvou let skoro všechny oblažil a u toho nejtrpělivějšího z nich vydržel plných čtrnáct dní. Pravda, byl neobyčejně bystrý a chápavý, pokud se to týkalo nějakého klukovského uličnictví; jakmile mu však pan mistr začal vykládat, jak se bere správně do ruky hoblík, niť nebo dratev, nastalo nedorozumění. Doopravdy, Pepík uměl vzít správně jen jedno: roha. Kdepak! Takovou rasovinu – učit se tři roky a být zavřený v dílně! Jeho ideálem byl širý svět, moře, dobrodružství. Židovské pece mu již nestačily a pak – znal ho tam již každý policajt! Ale nadobro byl Pepík ztracen od té doby, co přijel Franta Kačírku na „urláb“. Franta Kačírku, největší holomek ze Žižkova, kterému kdekdo předpovídal šibenici! A pak ho dal táta k marině, a ten kandidát šibenice – Franta Kačírku –, přijel za tři roky jako pán a a oslnil celý Žižkov. V námořnické uniformě, s poniklovaným bajonetem, žlutým trápцем, na límci tři hvězdičky, na rukávě dva červené proužky a pod nimi zlatem vyšívaný odznak, kormidlo, kotvu, provaz a nad tím zlatou korunku. Bělobílé rukavice Pepíka dorazily – od té doby byl nadobro ztracen a fantaziroval jen oo marině.

Když už to s ním nebylo k vydržení, dal mu neméně utýraný táta ultimátum:

„Když se nechceš učit tři roky pořádnému řemeslu, budeš se učit dlaždičem. Ti se učí jen šest měsíců a pak hned berou peníze. To by ti nevonělo? Nebo půjdeš k marině.“

Rozumí se, že Pepík skočil na to „nebo“ a v té chvíli byl zajisté nejšťastnějším klukem ze Žižkova. Pak následovalo běhání po úřadech civilních i vojenských a psaní žádosti na císařské a královské ministerstvo války, Marine Sektion, ve které stálo nezbytné, že níže podepsaný jest šestnácti let starý, zdravý, silný, hodný, poslušný, umí částečně německy a jeví neobyčejnou oblibu pro život rakouského válečného námořnictva, že rodiče nemají proti jeho touze žádných námitek a že slibuje a tak dále. Zkrátka v takové žádosti byl každý kluk, kterému učení smrdělo a se kterým si táta už nevěděl jiné rady, vyličen jako zosobněný ideál vzorného budoucího námořníka, o kterého by se všechna ministerstva z celého světa div nepoprala a neolízla všech deset...

Na širém moři

počátku to bylo všechno nové, zajímavé. Plavba kolem dalmatského pobřeží, plného ostrovů a ostrůvků, kolem Černé Hory a nakonec kolem posledního jejího výběžku s malým rybářským přístavem Sant Giovanni di Medua. Za hodinu nato ztratilo se pobřeží z obzoru a pak už není nikde nic – jen voda, voda, ať se člověk podívá, na kterou stranu chce. Je to takový nezvyklý pocit, člověk si připadá náhle tak opuštěný a kdesi v nejtajnějším koutku jeho hrdinné duše se mu stále něco našeptává: „To je to krásné vidět, ale co bys dělal, kdyby se tak najednou ta bedna s tebou potopila? Plavat neumíš a přišel by na tebe žralok?“

Když položíte tuto otázku starému mořskému flamendrovi, mávne opovržlivě rukou a řekne: „No tak zkrátka půjdeme „varamengo“ (k řasu), ale taky by místo slané vody mohla být v moři správná kořalka.“ A myslí to docela vážně.

Mohutná loď brázdila vlny moře. Ano, hezky se to říká a na obrázku to také moc pěkně vypadá. Je to však jen jedna brázda a říká se tomu kýlová voda, jenže za několik hodin už nevíte, co je na tom hezkého – dlouhá čára na mírně zčeřeně hladině, taková fádni, nekonečná. I Niagarské vodopády omrzí, čumí-li na ně člověk celý den. Teprve dlouholetým pobytém a stykem s mořem probouzí se něco, čemu se říká – „volání moře“ a myslí se při tom na přístavní krčmy různých světadílů. Pochybuji, že by se některému námořníkovi opravdu stýskalo po nakládání uhlí v tropech, anebo po mytí paluby v zimě v severním moři. A přeci i to je krásné v předpokladu, že to uhlí tahá někdo jiný.

Život na válečných lodích i v létě za pěkného počasí venku v moři je samé skákání, běhání, tahání od rána do večera a přece jest to za chvíli tak nudné a jednotvárné. Na moře se člověk stále nemůže koukat, stejně na něm není nic vidět. Opravdu, k zpestření života na moři nezbyvá nic, než ty pověstné večery na palubách při zpěvu a hudbě námořnických pian (harmonik). Největší bída při tom je, že na válečné lodi nesmí být ani jedna ženská. Celý ten večer trvá v nejlepší případě tři hodiny. Zpívá se, hrajou karty, tombola, nosí se z dišpenze pidony a když začíná být opravdu nálada – inspekce, profous, bocman, pišťalky a spát! Všechny bocmany a profousy měli by naházet do moře..

Česká klapa měla svoje „beštímunky“ rozstrkané po celém Arpádu. Pepík se dostal do „Turmu“ (věžového děla), dolů do jakési předsíně otáčející se současně s věží. Z této předsíně byl vchod, padací dveře do muničních komor. Stál tam „post“ (stráž) s vytaženým bajonetem. Pepík se měl zaučit trochu kanonýrskému řemeslu, zatím jen drhnul drátěným kartáčem pancéřovou podlahu, čistil nějaká kolečka a kliky a při alarmu něco tahal a nosil. Honza a Milda byli přiděleni ke „štajeru“ (kormidlu); měli tahat signály a učit se kroutit kormidlem a hlavně ovšem všechno drhnout a čistit. Venca Vondruška byl u torpéda. – většina však byli „dekštroncové“ (palubní mužstvo). Někdy se také neviděli celý den až večer u „ankrglíz“, kterou si uhájili a tam si vyprávěli, co kdo za celý den měl dělat a nedělat anebo dělat a neměl dělat.

Publikace vychází v limitované edici.

